

Statens Energimyndighet
Box 310
631 04 Eskilstuna

Ang. Ansökan och Energimyndighetens beslut (Dnr 2012-008644) att till Uppsala Universitet ge forskningsstöd med 3.634.211:-till Projektnr 37116-1, "Kunskapsuppbyggnad avseende smålom, storlom, havsörn och fiskgjuse i skärgårdsmiljö inför planering och prövning av vindkraft."

Med många tack för den projektansökan som jag fick per mail den 30 januari återkommer jag med önskan att få svar på några frågor.

Eftersom jag själv varit prefekt för en stor institution vid ett större universitet och under många år deltagit i arbetet inom en av Vetenskapsrådets prioriteringsgrupper för medicinsk forskning och suttit i/sitter i forskningsstiftelser som stöder teknisk utveckling, och jordbruk/skogsbruk med binärningar har jag stor vana att förutom att själv skriva ansökningar läsa och bedöma forskningsansökningar och formulera bidragsbeslut.

Med den erfarenheten som grund uppstår ett antal frågor när jag läser ansökan och beslutet vilka jag önskar besvarade.

Av Energimyndighetens beslut framgår att: "Uppsala universitet ansöker om ekonomiskt stöd med 3.634.211 kr för att under 2012-04-01—2015-12-31 genomföra projektet "Kunskapsuppbyggnad avseende smålom, storlom, havsörn och fiskgjuse i skärgårdsmiljö inför planering och prövning av vindkraft". Ansökan inkom till Energimyndigheten 2012-12-05. Den har därefter kompletterats 2013-02-18, 2013-04-11, 2013-04-22, 2013-05-20, 2013-06-12. Stödbelopp och förändrad projekttid har justerats i samråd med sökande".

I universitets ursprungliga ansökan från 2012-12-05 finns inte någon underskrift från någon sökande. Av beslutet däremot framgår att det är Uppsala Universitet som är sökande och som fått bidraget. Tacksam få veta vem som skrivit under ansökan!

När man läser ansökan är det dock tveksamt om Universitetet verkligen är den som sökt medel för projektet. Som bakgrund till projektet refereras till en tidigare fågelinventering som vindkraftsbolaget Slitevind AB gjort för att kunna bygga en vindkraftspark på Holmöarna i Norra Kvarken i Umeå kommun, Västerbottens län. Holmöarna är en arkipelag som till större delen är ett Naturreservat och ett natura 2000-område och dessutom kulturskyddat pga sin ålderdomliga bystruktur. På två av öarna planerar Slitevind AB en vindkraftspark med upp till 29 vindkraftverk. Åberopande Miljöbalken ansåg Naturvårdsverket och andra myndigheter vid samråd under 2012 att en vindkraftspark inte skulle kunna byggas på de aktuella öarna.

I ansökan står: " Studiens resultat föreslås bli publicerade via Energimyndighetens webbsida, men även på Svensk Vindkraftsförenings webbplats och på Sveriges Ornitologiska Förenings webbplats. Genom de årliga seminarierna med referensgruppen kommer även de årliga delresultaten att få en tidig spridning och uppföljning". Detta är ett ovanligt sätt att presentera forskningsresultat på. Vanligen redovisas de först i referee-granskade vetenskapliga tidskrifter och därefter i populärvetenskapliga sammanfattningar. En fråga som uppstår är om det är ett riktigt vetenskapligt projekt eller ej. Vad är det som gäller?

Frågan blir relevant när man läser fortsättningen. När det gäller avsnittet om "Nyttiggörande/Exploatering" står: "Observationerna från fältstudierna kommer att dokumenteras vetenskapligt och sammanställs så att de blir tillgängliga för framtida forskning, och också bli tillgängliga för vindkraftprojektörer och myndigheter inför kommande tillståndsärenden. En rapport är planerad i slutet av 2015 och 1-2 artiklar är planerade att publiceras 2016."

I det sista avsnittet om "Stimulanseffekt" skrivs: "Detta behöver inte anges, eftersom sökande ryms i kategorin små och medelstora företag enligt 3§ Förordning (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet."

I SFS 2008:761, 3§ står följande: "Med små och medelstora företag avses i denna förordning fristående företag och företag som tillsammans med partnerföretag eller anknutna företag 1. har färre än 250 anställda, och 2. antingen har en årsomsättning som motsvarar högst 50 miljoner euro eller en balansslutning som motsvarar högst 43 miljoner euro per år."

Det skrivna motsäger att det kan vara ett av Sveriges största universitet som står bakom ansökan och formuleringarna ovan antyder att projektet är sk. beställd "uppdragsforskning".

När man läser finansieringsförslaget i beslutet uppstår ytterligare frågor. Det står att forskningsanslaget om c:a 3.635 tkr skall utbetalas vid tre tillfällen och via samfinansiering med Umeå Energi AB enl följande:

Planerat utbetalningsdatum	Planerat belopp
2013-08-15	870 000
2014-06-01	910 000
2015-06-01	945 658

Utbetalningsplan

"Utbetalning sker i mitten av projektperioden för respektive budgetår utan föregående rekvisition. Första utbetalning sker då villkorsbilagan inkommit till och godkänts av Energimyndigheten."

Namn	% av total*	Summa
Energimyndigheten	75	2 725 658
Umeå Energi AB	25	908 553
Summa	100	3 634 211

Samfinansiering

* Varje finansieringsrad avrundas till heltal

Det står att samfinansiering skall ske med Umeå Energi AB men vid kontakt med Umeå Energi AB i januari 2014 informerade den ansvarige tjänstemannen att "Slitevind önskade att vi skulle vara med i finansieringen, men vi avböjde". Den informationen ökar ännu mer olusten att det aktuella projektet är ett "beställningsjobb" och inte ett egentligt vetenskapligt projekt.

Eftersom Umeå Energi AB enligt egen utsago inte bidrager med nästan 1 milj kr och det i beslutet står att samfinansiering skall ske enligt "Riktlinjer för beräkning av motfinansiering genom naturabidrag" måste man utgå ifrån att någon annan är medfinansier. Vem är det?

Den budgetplan med översikt av "Kostnads- och personalplan som finns i beslutet ingår även den upphov till några frågor:

År	2013	2014	2015	Summa
Lönekostnader	135 000	137 700	140 454	413 154
Utrustning	37 700	43 150	47 150	128 000
Material	20 000	22 000	25 000	67 000
Resor	16 200	16 800	18 000	51 000
Övriga kostnader	20 000	22 000	24 000	66 000
Indirekta kostnader	388 163	408 051	428 043	1 224 257
Konsultkostnader	535 200	561 600	588 000	1 684 800
Summa	1 152 263	1 211 301	1 270 647	3 634 211

Som framgår ovan ter sig lönekostnader och omkostnader som kan antas tillhöra själva forskningsarbetet som rimliga. Lönekostnader, utrustning, material, resor och övriga kostnader uppgår till c:a 230.000:- - 250.000:-/år. De största årliga kostnaderna avser emellertid sk "konsultarvoden". Det är ju inte särskilt vanligt att man i projekt där forskarens insats ter sig rimligt kostnadsmässigt har dubbelt så stora kostnader för "konsulter".

De indirekta kostnader som redovisas före posten om konsultkostnader kan väl antagas vara universitetets sk. OH-kostnader. Det är troligt eftersom de uppgår till c:a 33% årligen av totalsumman som redovisas. Det är lite ovanligt att OH-kostnader redovisas på det sättet och dessutom är större än ett universitets eg. direkta kostnader för projektet. Räknar man däremot in konsultkostnaderna i universitetets utgifter ter sig de indirekta kostnaderna som rimliga. Normalt sett brukar ju uppgifter som ingår i ett projekt genomföras av forskaren som får bidraget och de resurser som vederbörandes institution förfogar över. Hit hör tex. att vid behov koppla in doktorander som kan arbeta inom projektet. De utgifter som nu skall täcka konsultarvoden motsvarar minst 1 doktorandtjänst årligen under 3 år. Om konsulter anställs uppstår frågorna om vilka dessa är och om vilken relation de har till universitetet resp. till Vindkraftföretaget?

När man läser projektansökan och bidragsbeslutet skulle man kunna dra slutsatsen att det aktuella projektet i själva verket är ett exempel på sk "uppdragsforskning" där det är vindkraftsföretaget Slitevind AB som är drivande bakom ansökan men att projektet får en mer officiell och vetenskaplig tyngd och legitimitet om det är Uppsala Universitet, ett välrenommerat universitet, som formellt anses ha ansökt om och beviljats medel till projektet. Vanligen ges ju forskningsbidrag till enskilda sökanden anställda vid universitet och inte som i detta fall direkt till Universitetet självt.

Tacksam för svar och klargörande information!

Ekerö den 10 februari 2014

Med många hälsningar

Per-Anders Rydelius

Ekebyhovsvägen 11, lgh 1402

178 30 Ekerö.

Mobil: 070-647 67 82